

Opponensi Vélemény

Radler Luca

„Lepencefürdő” c. diplomamunkájához

Mottó:

*„Nyári gyerekek a Balaton-parton
Dunakanyarban a keszegemet hajtom
Nyári gyerek vagyok, kacagok, nevetek,
Amíg csillog a szemetek, maradjatok gyerekek!”¹*

Tavaszi

Az évek óta használatlan strandterületen tavaszoként szárba szökken a természet erejét hirdető buja növényzet, mely mára jócskán megváltoztatta a hegyoldal korábbi, épített képét. Épp úgy, mint ahogy a nyolcvanas évek elején épült strand-objektok megjelenése megváltoztatta az előtte a területet uraló természet rendet. Ahogy a Zsuffa András által 1982-ben tervezett, vasbeton héjakkal operáló, támfalakkal a hegy testébe vájt teraszokon megjelenő medence- és árnyékolórendszer „időtlen szépségű geológiai, növényi ihletésű struktúrái (...) a természetes környezet méltó, tájköltészeti folytatásai”², úgy az utóbbi tíz-tizenöt évben megjelenő facsoportok, cserjék az épített elemek kiegészítéseiként élnek tovább a diplomaterv szerint a terület életében. A természet és az ember közös alkotása a jelen állapot, melynek történetében a következő lépésként újra az emberi beavatkozásra a sor.

A meglévő épített elemek – a strandfürdő fejpületének eltűnése után – a medencék és vasbetonhéj-árnyékolók, valamint a dél-nyugati oldalon lévő kiszolgáló-épületek. Az előbbieket a megművelt természet (azaz: kert) szerves részeként megmaradnak, az utóbbiak, mint hegy-idegen rátelepült testek bontandónak ítélték a diplomaterv szerint. A hegy tömege, felülete épp úgy nem tűri a leromlott állapotú pavilonokat, ahogy a korábbi fejpületet is levette magáról.

Nyár

A kiszolgálás nélkül maradt strandterület működéséhez szükséges funkcióinak pótlására, illetve a négy évszakos működés megoldására javasolt beavatkozás a hegy kanyarulatára simulva egy szintvonalra szerkesztett, fedett nyári teraszoként bővíti a strand amúgy sem feszes

¹ Kelemen Kabátban: Maradjatok gyerekek (dalszöveg részlet)

² MÉ online: Zsuffa András (1932-2007) <http://magyarepitomuveszet.mm-art.hu/hu/profil.php?lapszam=2008-1&id=1031> (megtekintve: 2018-06-20)

tevékenységfelhozatalát. Az elhelyezés számos pozitív következménye jelzi a döntés pontosságát. Az épület a meglévő medencék közé helyezkedik szintben és vetületben egyaránt, és a kiszolgálás, a közlekedés, a zárt funkciók és a nyitott pihenőterek olyan hosszrendezett elegyét adja, mely az alapfunkció (strandfürdő) kiterjesztéseként számos időeltöltési lehetőséggel szolgál. A kiszemelt szintvonal elég magasan van a lejtőn a panorámára hangolás szempontjából, a terület funkcionális újra szerkesztéséhez, kényelmes használatához pedig kellően mélyen. A főszint alá csupán két tér kerül: egyrészt a bejárat tér, mely ezzel a mozdulattal a maga természetességében, formai sallangoktól mentesen és egyértelműen jelöli ki a bejáratot, a másik a gépház, mely homlokzatot nem kapva az épület alatt biztosítja az egész vállalkozás legfontosabb elemét: a termálvizet. A nyári melegben a hajdani lelátó fölé nyújtózó fák árnyékába menekülhet az épület végéből kilépve az ember – egy újabb hozadéka a pontos telepítésnek. Innen a hegy felszínén a meglévő lelátólépcső folytatásaként tervezett lépcső vezet fel a három karéjos medencéhez, lefelé pedig az úszómedencét találjuk.

Ősz

A lemenő nap lapos szögben érkező sugara a Duna túloldalán emelkedő hegyekre tűz, a tájba csak a szemben álló Termál Hotel Visegrád épülete rondít. A *szemben állás* nemcsak a szemközti hegyen elfoglalt helye okán jön létre, hanem az építészeti, befektetői szándék, szintjén is. Jelenléte és hasonló funkciója okán az összehasonlítás talán nem túlzó. A diplomaterv által felvázolt, szállás nélküli fürdőhely megtérülési mutatói talán nem hoznák azokat a számokat, melyeket egy ilyen befektetésnek produkálnia kellene, azonban a diploma talán nem is ennek a terepe; fontosabb a program józan összeállítása, a tájsebek létrehozására predesztináló megafunkciók elkerülésének felismerése. Jelen helyzetben a célcsoportkülönbség is érv lehet, ám ennél fontosabb az, hogy a hegyoldal nem kívánja (nem túri) négy-öt szintes fürdő-szálló komplexumok létrehozását. A tervezési program összeállításakor kitűzött cél mégis számol a bekerülési költség megtérülésének kötelező voltával, ezért terjeszti ki a strandszezont mind a négy évszakra. Az pedig, hogy szálláshelyet nem tervez a területen belülről a környező falvak szabadon álló turistaházainak, vendégházainak vendégekkel történő feltöltését szolgálhatja. Egy ilyen jellegű, szélesebb együttműködést feltételező, piaci alapú, komplex szolgáltatás-rendszer gondolata a fenntarthatóságról, turizmusról, tájban létezésről egész más képet rajzol, mint a *szemben álló* hotel példája. Mindenesetre az egész éven át működő termálfürdő jobb eséllyel fenntartható modell, mint a csupán nyári szezon alatt működő strand. A termálvíz télen is meleg.

Tél

A meleg idő végével a fedett terasz homlokzati hártájának bezárásával létrehozott fűtött tér a hegy kanyarulatán végig vezető panorámabarlanggá teszi a fürdőzés élményét. A barlangszerűség a beton felületek (föld/szikla anyag reminiscencia), a lejtő oldali sliccen át érkező fénypázmák, a felső háromkaréjú termálmedencéhez vezető alagút, valamint a lejtőt

folytató zöldtető alkalmazásával egységes hangulatként jelenik meg. Mindez az építészeti vízió konzekvens végig vitelének következménye, mely hangulatában, mélységében szembe megy az itthoni termálfürdő-giccs általánosan látott törvényszerűségeivel.

A strand funkcionális feszségét firtatni általánosságban nehéz ügy, hisz maga az alapfunkció sem feszes. Önmagából fakadóan strand épp attól jó, hogy van tér, hogy a cselekvések szabadsága, a pihenés nyugalma kitölti a rendelkezésre álló teret.

... és Tavasz³

Az elhelyezett épület valójában egy nyári fedett terasz és téli barlang, tavaszi és őszi átmeneti tartalékok garmadájával. A meglévő objekt szerű medence elemek valamint a természeti környezet meglévő, szerves viszonyába oly módon épül be, hogy mindkettőhöz releváns, elegáns viszonyt alakít ki, azokat helyzetbe hozza, kiegészíti. Mindezt nem egy újabb objekt, vagy természeti elem létrehozásával, hanem egy harmadik gesztussal teszi: a két slicc, mely függőleges és vízszintes irányú vágásként sebészi pontossággal *megjelenik* a hegy testén. Nincs kérdésem.

A tervet örömmel ajánlom a bizottság figyelmébe, és javaslom elfogadásra, Lucának pedig a kemény munkával töltött tavasz után strandolós nyári pihenést, és a diplomájában megfogalmazott elvekhez hű, sikeres karriert kívánok!

Javaslat érdemjegyre: 5.

Kelt, Budapest, 2018. 06. 22.

Beke András
építész

³ Kim Ki-duk: Tavasz, Nyár, Ősz, Tél ... és Tavasz c. filmjében a diplomatervhez hasonlóan a természet és az ember kölcsönhatását vizsgálja és mutatja be.